Kulturutskottets betänkande

1977/78:19

med anledning av propositionen 1977/78:100 såvitt gäller anslag till stöd till idrotten jämte motioner

1. **Stöd till idrotten: Organisationsstöd m. m.** Regeringen har i propositionen 1977/78:100, bilaga 13 (jordbruksdepartementet) under punkten I 1 (s. 160–162) föreslagit riksdagen att till Stöd till idrotten: Organisationsstöd m. m. för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 113 850 000 kr.

Förslaget i propositionen innebär en anslagshöjning med 6 720 000 kr. Samtidigt föreslås emellertid att medelsanvisningen till delar av den frivilliga skytterörelsen i enlighet med ett tidigare uttalande av riksdagen skall föras över till försvarsdepartementets verksamhetsområde. Detta motsvarar en minskad belastning på förevarande anslag med 5,7 milj. kr., och den reella förstärkningen av anslaget blir därmed ca 12,4 milj. kr.

I propositionen uttalas bl. a. att satsningen på breddidrotten i överensstämmelse med de riktlinjer som 1970 års riksdag antog bör fortsättas. Vidare redovisas att Sveriges riksidrottsförbund framhållit betydelsen av att stödet till idrotten ges sådan omfattning att den idrottsliga verksamhetens nuvarande omfattning kan bibehållas. Föredragande statsrådet förklarar sig dela denna uppfattning. Samtidigt betonar han att en noggrann granskning av medelsanvändningen bör övervägas och möjligheterna till omprioriteringar prövas. Därvid bör särskilt kvinnors möjligheter att utöva idrott uppmärksammas.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:557 av Margareta Andrén m. fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar att en ökad satsning bör ske på den kvinnliga idrotten inom ramen för anslaget till Riksidrottsförbundet för 1978/79,

2. att riksdagen begär att jämställdhetskommittén får i uppdrag att följa den vidare utvecklingen i vad gäller den kvinnliga idrotten,

1977/78:1137 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar

1. att till Stöd till idrotten: Organisationsstöd m. m. anslå 134 000 000 kr. i enlighet med Riksidrottsförbundets äskande (yrkande 1),

2. att i statsbudgeten uppföra ett förslagsanslag om 100 000 000 kr. för bidrag till kommunalt stöd åt idrotten i enlighet med de riktlinjer som anförs i motionen (yrkande 3),

3. att hos regeringen hemställa om en parlamentarisk utredning av hur ett samhällsstöd till elitidrottens utövare bör utformas i syfte att bryta kommersialismens grepp (yrkande 4),

4. att som sin mening uttala vad som i motionen i övrigt anförs om idrottspolitiken (yrkande 5),

1977/78:1390 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar hemställa till regeringen

1. att till idrottsrörelsen anslå 250 000 000 kr. motsvarande 50 % av tipsmedlen sedan vinsterna utbetalats, varav 190 000 000 kr. till Stöd till idrotten: Organisationsstöd m. m. "samt den ökade satsning på detta område som förordas i motionen" (del av yrkande 1),

2. att utreda nödvändiga åtgärder för att bryta kommersialismens allt hårdare grepp över idrottsrörelsen,

1977/78:1402 av Svante Lundkvist m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, med hänvisning till vad som anförts i motionen 1977/78:1401 yrkas att riksdagen till Stöd till idrotten: Organisationsstöd m. m. för budgetåret 1978/79 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 5 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 118 850 000 kr. (yrkande 1),

1977/78:1517 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen till Stöd till idrotten: Organisationsstöd m. m. för budgetåret 1978/79 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 5 000 000 kr. höjt reservationsanslag av 118 850 000 kr. (yrkande 1)[1].

Som stöd för det i motionen 1977/78:1517 framförda förslaget om en höjning av organisationsstödet med 5 milj. kr. över regeringens förslag anförs att den av regeringen föreslagna anslagshöjningen inte räcker till att kompensera organisationerna för höjda priser och ökade lönekostnader. Regeringsförslaget innebär därför en ytterst allvarlig försämring av idrottsrörelsens verksamhetsmöjligheter. I motionen framhålls särskilt att ökade medel behövs för aktiva insatser bland de unga, för ledarutbildning, för ökade satsningar på bredd- och motionsidrott och för arbetet på att få fler kvinnor än hittills aktiva på idrottsområdet. Om regeringsförslaget går igenom måste verksamheten skäras ned. Dessutom ökar risken för en ytterligare kommersialisering av idrotten, vilket inte kan accepteras.

En anslagshöjning med samma belopp, 5 milj. kr., föreslås också i motionen 1977/78:1402. Motiveringen till detta yrkande finns i motionen 1977/78:1401, där i korthet ungefär samma synpunkter redovisas som i motionen 1977/78:1517.

Riksidrottsförbundet har i sin anslagsframställning begärt ett anslag av 134 milj. kr. till organisationsstöd med den uttalade målsättningen att behålla den

[1] I en del av den tryckta upplagan av motionen har det föreslagna anslaget felaktigt betecknats som förslagsanslag.

nuvarande idrottsliga verksamheten i nuvarande omfattning. Denna målsättning är enligt motionen 1977/78:1137 alltför blygsam om det uttalade målet för svensk idrottspolitik, idrott åt alla, skall kunna uppfyllas. Den innebär också att genomförandet av målet en idrott på lika villkor mellan kvinnor och män fördröjs. Det blygsamma äskandet återspeglar också ett accepterande av att idrotten även fortsättningsvis skall vara underordnad penningstarka privata sponsorer: de storföretag som köper främst elitidrotten för sina syften. Skall idrottsrörelsen få ökad bredd, skall den kvinnliga idrotten få det stöd den behöver, skall också de handikappades möjligheter till idrottsutövning förbättras och skall beroendet av storfinansen brytas, då måste idrotten få väsentligt ökade anslag från staten.

Ännu starkare kritik riktar motionärerna mot regeringens förslag som anses innebära att idrotten prisges åt kommersialismen, åt de krafter som utgör ett hot mot idrottens karaktär av folkrörelse.

Förslaget i motionen 1977/78:1137 innebär anvisande av det belopp som Riksidrottsförbundet begärt till Organisationsstöd m. m., dvs. 134 milj. kr. För att kommersialiseringen av idrotten skall kunna motverkas föreslås dessutom anvisande av ett särskilt förslagsanslag av 100 milj. kr. till bidrag till kommunalt stöd åt idrotten.

Kommersialiseringen av idrotten är mest utbredd inom elitidrotten heter det vidare i motionen. Motionärerna föreslår att riksdagen skall hemställa om en parlamentarisk utredning av hur ett samhällsstöd till elitidrottens utövare bör utformas i syfte att bryta kommersialismens grepp.

I motionen 1977/78:1390 betonas den betydelse idrotten i olika avseenden har för människorna. Särskilt framhålls dess roll som social fostrare av ungdomen. Motionärerna anger en rad åtgärder som behövs för att idrottsrörelsen skall få bättre arbetsbetingelser. Vidare framförs synpunkter på elitidrottsmännens situation, på kvinnoidrotten och på handikappidrotten.

De i propositionen föreslagna anslagsbeloppen är enligt motionärerna helt otillräckliga. Ett bifall till propositionen kommer att medföra att trenden mot ökad kommersialisering av idrotten blir allt starkare. Samhället måste enligt motionärerna ta ansvaret för finansieringen av hela idrottsrörelsen. En framkomlig väg är att låta 50 % av de intäkter som blir över när Tipstjänst delat ut vinsterna gå till idrotten.

I motionen 1977/78:557 uttalas att den kvinnliga idrotten hittills blivit alltför dåligt tillgodosedd i fråga om anslag. Det behövs en kraftig satsning på kvinnoidrotten för att möjliggöra för flickorna att delta i större utsträckning. Enligt motionen bör en inventering göras av alla motions- och idrottsanläggningar med tanke på deras lämplighet för kvinnlig idrott. Rättvisa och förbättrade förhållanden för kvinnligt idrottsutövande måste nämligen snabbt skapas. Vid de olika idrottsanläggningarna bör inte de kvinnliga idrottsutövarna diskrimineras, som nu tyvärr sker på vissa platser,

då det gäller tränings- och matchtider.

Motionärerna framhåller också att det behövs en större satsning på utbildning av kvinnliga ledare och instruktörer. Även flickorna bör stimuleras att söka inträde på idrottsgymnasierna. När det gäller förtroendevalda är idrottsrörelsen troligen den av våra folkrörelser som har det lägsta antalet kvinnor i sina styrelser och kommittéer. Ett sådant förhållande är inte längre acceptabelt. Regeringen bör enligt motionärerna initiera överväganden hur en nödvändig höjning av den kvinnliga idrottens status bäst kan ske.

Utskottet

De önskemål om ökat stöd till idrotten som framförts i motionerna 1977/78:1137 och 1977/78:1390 gäller mycket avsevärda belopp – i den förra motionen sammanlagt ca 134 milj. kr. (varav ca 14 milj. kr. under anslaget till Anläggningsstöd m. m.) och i den senare nära 101 milj. kr. (varav 24,6 milj. kr. under anslaget till Anläggningsstöd m. m.). Anslagsökningar av denna omfattning är enligt utskottets uppfattning helt uteslutna. Utskottet avstyrker de båda motionerna såvitt gäller höjningar av organisationsstödet och – i fråga om motionen 1977/78:1137 – även i vad gäller förslaget om ett nytt anslag till bidrag till kommunalt idrottsstöd (yrkande 3 i motionen).

Utskottet är medvetet om att det för idrotten skulle vara värdefullt med en ökning av de statliga bidragen utöver vad som föreslagits i propositionen. I nuvarande budgetläge anser sig utskottet dock inte böra föreslå riksdagen att gå längre än regeringen i fråga om medelsanvisningen. Utskottet avstyrker därför motionerna 1977/78:1402 och 1977/78:1517, såvitt gäller en höjning av organisationsstödet med 5 milj. kr. (yrkande 1 i båda motionerna). Utskottet tillstyrker den i propositionen föreslagna medelsanvisningen.

I vad gäller den i motionen 1977/78:1390 framförda tanken att anslagsgivningen till idrotten bör stå i viss relation till behållningen av tipsmedel, sedan vinsterna utbetalats, nöjer sig utskottet, eftersom något yrkande härom inte ställts i motionen, med att hänvisa till att utskottet förra året i sitt betänkande KrU 1976/77:33 med utförlig motivering avstyrkte då föreliggande förslag av denna innebörd.

Vad beträffar frågan om idrottens beroende av kommersiella intressen utgår utskottet från att Riksidrottsförbundet noga följer utvecklingen. Utskottet avstyrker det i motionen 1977/78:1137 framförda yrkandet om en parlamentarisk utredning av frågan om hur ett samhällsstöd till elitidrottens utövare bör vara utformat och likaså yrkandet i motionen 1977/78:1390 om en utredning av "nödvändiga åtgärder för att bryta kommersialismens allt hårdare grepp över idrottsrörelsen".

Utskottet avstyrker också yrkandet i motionen 1977/78:1137 om att riksdagen som sin mening skall uttala vad som i motionen i övrigt anförts om idrottspolitiken.

I propositionen har föredragande statsrådet gjort ett uttalande som innebär att Riksidrottsförbundet vid sina överväganden angående hur anvisade

medel bäst skall användas särskilt bör uppmärksamma kvinnors möjligheter att utöva idrott. I motionen 1977/78:557 yrkas att riksdagen skall göra ett särskilt uttalande om att en ökad satsning bör göras på den kvinnliga idrotten inom ramen för anvisade medel (yrkande 1).

Utskottet får för sin del erinra om att utskottet förra året i sitt betänkande 1976/77:33 uttalade att det behövs energiska insatser inom idrottsrörelsen, såväl centralt som regionalt och lokalt för att – enligt statsmakternas intentioner – uppnå jämlika förhållanden bl. a. mellan kvinnliga och manliga idrottsutövare. Utskottet redovisade därvid också en del uppgifter om vad Riksidrottsförbundet gjort för att skapa bättre betingelser för den kvinnliga idrotten.

Utskottet anser det synnerligen angeläget att man inom idrottsrörelsen energiskt fullföljer strävandena att åstadkomma ökat utrymme för kvinnoidrotten och skapa jämlika förhållanden för män och kvinnor. Utskottet anser det dock inte erforderligt att riksdagen gör det i motionen 1977/78:557 önskade särskilda uttalandet om en ökad satsning på den kvinnliga idrotten. Utskottet avstyrker därför motionen 1977/78:557, yrkande 1.

Vad beträffar yrkande 2 i samma motion om ett uppdrag till jämställdhetskommittén får utskottet erinra om att direktiven för kommitténs arbete innebär att dess uppdrag är mycket vidsträckt. Utskottet har sig bekant att kommittén i sitt arbete uppmärksammat även frågan om kvinnorna och idrotten. Något särskilt uppdrag till jämställdhetskommittén är enligt utskottets mening inte behövligt. Utskottet avstyrker därför motionen 1977/78:557, yrkande 2.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionerna 1977/78:1137, yrkande 1, 1977/78:1390, yrkande 1, såvitt nu är i fråga, 1977/78:1402, yrkande 1, och 1977/78:1517, yrkande 1, till *Stöd till idrotten: Organisationsstöd m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 113 850 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1137, yrkande 3, 4 och 5,
3. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1390, yrkande 2,
4. att riksdagen avslår motionen 1977/78:557.

2. **Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m.** Regeringen har under punkten I 2 (s. 163–166) föreslagit riksdagen att till Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m. för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 35 400 000 kr.

Regeringens förslag innebär att medelsanvisningen i jämförelse med innevarande budgetår minskar med ungefär 1 milj. kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:1127 av Bertil Johansson (c) och Åke Polstam (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att bidragsmöjligheterna för anläggningsstöd till vandrarhem skall bli likvärdiga med dem som gäller för nu bidragsberättigade friluftS- och idrottsanläggningar,

1977/78:1137 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar att till Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m. anslå 49 620 000 kr. i enlighet med naturvårdsverkets äskande (yrkande 2),

1977/78:1390 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar hemställa till regeringen att till idrottsrörelsen anslå 250 000 000 kr. motsvarande 50 % av tipsmedlen sedan vinsterna utbetalats, varav 60 000 000 kr. till Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m. (del av yrkande 1),

1977/78:1402 av Svante Lundkvist m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen till Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m. för budgetåret 1978/79 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 38 400 000 kr. (yrkande 2),

1977/78:1517 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen till Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m. för budgetåret 1978/79 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. höjt reservationsanslag av 38 400 000 kr. (yrkande 2)[1].

Utskottet

De under denna punkt aktuella yrkandena i motionerna 1977/78:1137, 1977/78:1390, 1977/78:1402 och 1977/78:1517 gäller alla höjningar av anslaget i förhållande till regeringens förslag. Den allmänna bakgrunden till yrkandena är densamma som den som redovisats under närmast föregående punkt vid behandlingen av de i samma motioner gjorda yrkandena beträffande organisationsstödet. Därjämte framhålls, särskilt i motionerna 1977/78:1402 och 1977/78:1517, det stora behovet av stöd till anläggning av föreningsdrivna anläggningar.

Av samma skäl som utskottet anfört beträffande nyssnämnda yrkanden i fråga om organisationsstödet avstyrker utskottet även förslagen om höjningar av anslaget Anläggningsstöd m. m., dvs. yrkande 1 i motionen 1977/78:1390 och yrkande 2 i envar av motionerna 1977/78:1137, 1977/78:1402 och 1977/78:1517.

[1] I en del av den tryckta upplagan av motionen har det föreslagna anslaget felaktigt betecknats som förslagsanslag.

Vad beträffar motionen 1977/78:1127 om möjligheterna att ur förevarande anslag få bidrag till vandrarhem kan nämnas att man inom naturvårdsverket f. n. arbetar med frågan om hur anläggningsstödet bäst skall kunna utnyttjas. Resultatet av detta arbete beräknas bli redovisat i verkets anslagsframställning för budgetåret 1979/80. Med hänsyn till det nu anförda avstyrker utskottet motionen 1977/78:1127.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionerna 1977/78:1137, yrkande 2, 1977/78:1390, yrkande 1, såvitt nu är i fråga, 1977/78:1402, yrkande 2, och 1977/78:1517, yrkande 2, till *Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 35 400 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1127.

3. Motioner angående amatörboxningen

Utskottet behandlar här motionerna

1977/78:262 av Eric Enlund (fp) och Ingegärd Frænkel (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar uttala att de säkerhetsföreskrifter för amatörboxning som utarbetats av den av de nordiska regeringarna tillsatta medicinska expertkommittén fortfarande bör gälla utan något väsentligt undantag,

1977/78:1139 av Lena Öhrsvik (s) vari yrkas att riksdagen uttalar

1. att åldersgränsen för tävlingsboxning bibehålls vid 17 år,
2. att den under 1 angivna åldersgränsen gäller all tävlingsverksamhet i Sverige,
3. att en ökad information om skadeverkningar av boxning bör ske,
4. att ökat stöd ges till annan icke-våldsbetonad verksamhet för att på sikt få bort våldet som ideal.

Tidigare riksdagsbehandling

Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1969:118 beslöt 1969 års riksdag anta ett förslag till lag om förbud mot professionell boxning. Vid behandlingen av detta lagförslag hade riksdagen också att ta ställning till två motioner med förslag om förbud även mot amatörboxning. Första lagutskottet, som behandlade propositionen och motionerna, erinrade i sitt av riksdagen godkända utlåtande 1969:51 om att en på Nordiska rådets initiativ tillsatt kommitté av medicinskt sakkunniga framlagt ett förslag till säkerhetsföreskrifter omfattande 16 punkter. Utskottet konstaterade att vissa av dessa säkerhetsföreskrifter redan tillämpades beträffande amatörboxningen i Sverige och att Svenska boxningsförbundet förklarat sig vilja medverka till införande av ytterligare föreskrifter enligt förslaget. Mot den bakgrunden och

med hänsyn till kommitténs bedömning att ett genomförande av förslagen rimligen borde kunna väsentligt minska faran för hjärnskador som följd av boxning ansåg utskottet att man kunde underlåta att förbjuda amatörboxningen.

Vid 1971 års riksdag uttalade kulturutskottet i betänkandet 1971:3 följande med anledning av den då föreliggande motionen 1971:21 om förbud mot amatörboxning.

Då förslag nu ånyo föreligger om förbud mot amatörboxning vill utskottet kraftigt understryka att en förutsättning för att riksdagen skall kunna inta samma ståndpunkt som 1969 bör vara inte bara att de rekommenderade säkerhetsföreskrifterna – i den mån så inte redan skett – snarast möjligt genomförs utan något väsentligt undantag utan att man därutöver kontinuerligt arbetar på att minska riskerna för skador på grund av boxning. Utskottet vill särskilt framhålla vikten av att man energiskt fullföljer de undersökningar som redan påbörjats av vilket ringunderlag, vilka handskar och vilka hjälmar som är bäst lämpade att i möjligaste mån undanröja dylika risker. Utskottet räknar med att det nu anförda kommer att beaktas och anser sig därför inte böra tillstyrka motionen 1971:21.

En vid 1973 års riksdag väckt motion om förbud mot amatörboxning avstyrktes av kulturutskottet i betänkandet 1973:28. Utskottet anförde därvid följande.

Som framgått av det föregående har riksdagen under senare år vid två tillfällen haft att ta ställning till motionsvis framförda yrkanden om förbud mot amatörboxning. Vid båda tillfällena har yrkandena avvisats men samtidigt har i riksdagen kraftigt framhållits vikten av att boxningen endast förekommer under iakttagande av noggranna säkerhetsföreskrifter. Kulturutskottet förutsatte i sitt betänkande 1971:3 att de säkerhetsföreskrifter som på sin tid föreslagits av en nordisk kommitté av medicinskt sakkunniga snarast möjligt skulle genomföras utan något väsentligt undantag och att man därutöver kontinuerligt skulle arbeta på att minska riskerna för skador på grund av boxning.

När frågan om förbud mot amatörboxning nu ånyo aktualiserats anser sig utskottet inte ha anledning att inta någon annan ståndpunkt än 1971. Utskottet avstyrker därför motionen 1973:33 men vill ånyo framhålla vikten av att man genom noggranna säkerhetsföreskrifter söker eliminera alla risker för deltagarna i amatörboxningar.

Frågan om förbud mot amatörboxning aktualiserades ånyo vid 1974 års riksdag i motionen 1974:40. Vid behandlingen av denna motion uttalade kulturutskottet i betänkandet 1974:16 bl. a. följande.

När frågan om förbud mot amatörboxningen nu ånyo aktualiserats vill utskottet understryka att det är erfarenheterna från de senaste fem åren och inte från tid före 1969 års beslut som i första hand är av intresse. I de remissyttranden som utskottet inhämtat med anledning av motionen 1974:40 finns enligt utskottets mening inte några sådana uppgifter om boxningsskador som inträffat efter nämnda år att det finns anledning för utskottet att föreslå riksdagen att i fråga om förbud mot boxning inta någon annan ståndpunkt än 1969, 1971 och 1973. Utskottet som är medvetet om att de

medicinskt sakkunniga remissinstanserna inte haft möjlighet att bygga sina uttalanden på någon ingående inventering av eventuella boxningsskador vill emellertid – bl. a. med hänsyn till vad medicinska fakulteten i Göteborg anfört – ånyo framhålla vikten av att man genom noggranna säkerhetsföreskrifter söker eliminera riskerna för deltagarna i amatörboxningar. Med det nu anförda avstyrker utskottet motionen 1974:40.

Vid riksmötet 1976/77 behandlades motionen 1975/76:185 vari yrkats bl. a. att riksdagen skulle utvidga förbudet mot professionell boxning till att avse all boxning. Vid behandlingen av denna motion uttalade kulturutskottet i betänkandet 1976/77:19 följande.

Den professionella boxningen är sedan 1969 förbjuden i Sverige. I samband med att detta förbud infördes och vid upprepade tillfällen därefter har statsmakterna haft att ta ställning till frågan om boxningsförbudet borde utsträckas till att gälla även amatörboxning. Det har hittills inte ansetts föreligga tillräckliga skäl att föreslå en sådan utvidgning av förbudet, men det har varje gång förutsatts att detta ställningstagande borde omprövas om någon väsentlig punkt i de i det föregående angivna säkerhetsföreskrifterna inte iakttogs eller föreskrifterna visade sig otillräckliga för att i önskad grad undanröja hälsoriskerna (se första lagutskottet 1969:51, s. 16).

En av punkterna i säkerhetsföreskrifterna innebär att den nedre åldersgränsen för deltagande i boxningstävlingar för amatörer bör vara minst 17 år. Efter 1969 skedde i Sverige en anpassning till denna åldersgräns, men den tillämpas däremot, enligt uppgift, inte i övriga nordiska länder. Detta innebär att svenska deltagare i nordiska juniorboxningar genomsnittligt har mindre matchrutin än sina motståndare från de andra länderna. Svenska boxningsförbundet hävdar att detta förhållande innebär ett problem och har därför, som framgått i det föregående, i början av innevarande år (1976) utverkat riksidrottsstyrelsens bifall till en sänkning av åldersgränsen till 15 år.

Utskottet anser att beslutet om en sänkning av åldersgränsen innebär en väsentlig avvikelse från säkerhetsföreskrifterna.

I sakfrågan om amatörboxningen bör förbjudas eller ej gör utskottet samma bedömning som tidigare, nämligen att ett förbud f. n. kan undvaras under förutsättning att säkerhetsföreskrifterna iakttas utan något väsentligt undantag. Utskottet anser sig kunna räkna med att denna förutsättning kommer att beaktas av vederbörande. I annat fall bör frågan tas upp till förnyad prövning, och detsamma gäller om säkerhetsföreskrifterna visar sig otillräckliga.

Med anledning av den nackdel för svenska juniorboxare som är en följd av att olika åldersgränser tillämpas i de nordiska länderna får utskottet framhålla som önskvärt att regeringen i lämpligt sammanhang verkar för en enhetlig tillämpning inom Norden av den av den nordiska kommittén rekommenderade åldersgränsen.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionen 1975/76:185 men samtidigt som sin mening ge till känna för regeringen vad utskottet anfört angående amatörboxningen.

Riksdagen anslöt sig till utskottets bedömning och gav sin mening till känna för regeringen (rskr 1976/77:35).

Säkerhetsföreskrifterna

De i riksdagen vid behandling av frågan om förbud mot amatörboxning upprepade gånger åberopade säkerhetsföreskrifterna är utarbetade av en på initiativ av Nordiska rådet av de nordiska regeringarna tillsatt medicinsk expertkommitté. Kommitténs överväganden och förslag är redovisade i betänkandet "Boksningens medicinske skadevirkninger" (Nordiska utredningar 1967:16). Föreskrifterna omfattar 16 punkter. En av dem innebär att nedre åldersgränsen för deltagande i boxningstävlingar för amatörer bör höjas till minst 17 år. Som motivering härför har de sakkunniga framhållit att helt unga boxare i regel är mera övermodiga och oförsiktiga än de äldre boxarna. Ofta saknar de dessutom i högre grad tillfredsställande förståelse för eventuella risker och har inte hunnit tillägna sig en tillräcklig defensivteknik.

Från riksdagens sida har det – som framgått av det föregående – upprepade gånger gjorts uttalanden som innebär att säkerhetsföreskrifterna bör tillämpas "utan något väsentligt undantag". Riksdagen har också uttalat att en sänkning av åldersgränsen från 17 till 15 år innebär en väsentlig avvikelse från säkerhetsföreskrifterna.

Uttalande i propositionen 1977/78:100

I propositionen 1977/78:100 (bilagan 13, punkten I 1, s. 162) har föredragande statsrådet tagit upp frågan om åldersgränsen för amatörboxning och anfört följande.

I detta sammanhang vill jag för riksdagens information ta upp frågan om åldersgränsen för amatörboxning. Det är angeläget att likartade regler gäller för de nordiska länderna. Vissa överläggningar mellan ländernas idrottsorganisationer har ägt rum i denna fråga. F. n. är åldersgränsen 10 år i Danmark, 11 år i Finland samt 13 år i Norge. Bl. a. av denna anledning har idrottsrörelsen, genom framställning från riksidrottsförbundet, anhållit om regeringens godkännande av den nu tillämpade åldersgränsen på 15 år.

Jag ansluter mig till idrottsrörelsens uppfattning i denna fråga och förordar att den av riksidrottsförbundet föreslagna åldersgränsen skall tillämpas. Jag förutsätter att hänsyn tas till aktuella kunskaper om boxningens medicinska verkningar.

Motionerna

Frågan om säkerhetsföreskrifterna vid amatörboxning och deras tillämpning har vid innevarande riksmöte tagits upp i de inledningsvis redovisade motionerna 1977/78:262 och 1977/78:1139.

I den förstnämnda motionen lämnas en redogörelse för riksdagens tidigare behandling av frågan om amatörboxningen. Motionärerna uttalar att den numera tillämpade 15-årsgränsen står i direkt strid mot de uttalanden som riksdagen enhälligt gjort vid fyra tillfällen. Detsamma gäller den uppfattning i

frågan som föredragande statsrådet uttalat. Motionärerna hemställer om ett förnyat uttalande av riksdagen om att de av den medicinska expertkommittén utarbetade säkerhetsföreskrifterna fortfarande bör gälla utan något väsentligt undantag.

I motionen 1977/78:1139 uttalar motionären som sin uppfattning att boxning inte är någon sport. Den bör inte uppmuntras utan man bör i stället satsa på annan verksamhet utan våldsinslag och elittänkande. Motionären ställer också frågan om informationen om boxningens skadeverkningar på kort och lång sikt är tillräcklig. Hon framhåller att det behövs en medveten satsning dels på information om skadeverkningar, dels på annan icke-våldsbetonad sysselsättning. I fråga om åldersgränsen framhåller motionären att den givetvis inte bör sänkas och att den bör gälla all tävlingsverksamhet i Sverige, dvs. också deltagare från andra länder.

Utskottet

Riksdagen har vid upprepade tillfällen klart deklarerat som sin uppfattning att ett förbud mot amatörboxning f. n. kan undvaras *under förutsättning* att säkerhetsföreskrifterna iakttas utan något *väsentligt* undantag. Riksdagen har ansett sig kunna räkna med att denna förutsättning beaktas av vederbörande. Riksdagen har också uttalat att den anser att en sänkning av åldersgränsen under 17 år innebär en väsentlig avvikelse från säkerhetsföreskrifterna.

Mot denna bakgrund finner utskottet det uttalande angående åldersgränsen för amatörboxning som gjorts i propositionen 1977/78:100 överraskande både formellt och i sak. Frågan anmäls "för riksdagens information", men samtidigt "förordar" föredragande statsrådet att den av Riksidrottsförbundet föreslagna åldersgränsen 15 år skall tillämpas. Någon motivering som berör kärnfrågan – skaderiskerna – anförs inte. Frågan underställs inte riksdagens prövning, vilket man haft anledning vänta med hänsyn till riksdagens tidigare uttalanden. Ej heller upplyses huruvida regeringen fattat något eget beslut i frågan. Det framgår ej heller om regeringen på något sätt verkat för en enhetlig tillämpning i Norden av den rekommenderade 17-årsgränsen.

Med hänsyn till riksdagens tidigare behandling av frågan om åldersgränsen är detta sätt att ånyo anmäla densamma för riksdagen inte tillfredsställande.

I sak vidhåller utskottet att säkerhetsföreskrifterna f. n. bör iakttas utan något väsentligt undantag. Detta bör kunna uppnås utan att lagstiftning tillgrips.

Utskottet uttalade förra året som sin uppfattning att en sänkning av åldersgränsen under 17 år är en väsentlig avvikelse från säkerhetsföreskrifterna. Något material som kan ge utskottet anledning att ändra denna bedömning har inte förebragts för utskottet.

Utskottet anser att en ingående undersökning bör göras med syfte att om möjligt klarlägga i vilken omfattning boxare ådragit sig bestående skador vid

boxning. Undersökningen bör avse tiden efter 1969 års riksdagsbeslut. I undersökningen skall självfallet medicinsk expertis medverka. Undersökningen skall bedrivas skyndsamt, och dess resultat bör helst kunna redovisas för riksdagen vid riksmötet 1978/79. Samtidigt bör för riksdagen redovisas de erfarenheter man inom idrottsrörelsen anser sig ha av tillämpningen av säkerhetsföreskrifterna. Om dessa erfarenheter och den då gjorda undersökningen kan motivera en avvikelse från säkerhetsföreskrifterna i fråga om åldersgränsen ankommer det på regeringen att återkomma till riksdagen med förslag därom.

Vad utskottet nu med anledning av motionerna 1977/78:262 och 1977/78:1139, yrkande 1 och 2, anfört bör riksdagen som sin mening ge till känna för regeringen.

Utskottet, som förutsätter att Boxningsförbundet inom sitt område sörjer för att de ungdomar som ägnar sig åt boxning får information om skaderiskerna, anser det inte erforderligt med något särskilt uttalande av riksdagen med anledning av yrkande 3 i motionen 1977/78:1139. Inte heller anser utskottet att riksdagen har anledning att i detta sammanhang göra det uttalande som avses i yrkande 4 i samma motion. Nämnda båda yrkanden avstyrks därför.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen som sin mening ger till känna för regeringen vad utskottet med anledning av motionerna 1977/78:262 och 1977/78:1139, yrkande 1 och 2, anfört angående amatörboxning,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1139, yrkande 3 och 4.

Stockholm den 7 mars 1978

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Per Olof Sundman (c), Tore Nilsson (m), Ingemar Leander (s), Olle Eriksson (c), Åke Green (s), Ingegärd Frænkel (fp), Tyra Johansson (s), Karl-Eric Norrby (c), Hans Alsén (s), Kerstin Göthberg (c), Lennart Bladh (s), Gunnar Richardson (fp), Lars Ahlmark (m) och Lena Öhrsvik (s).

Reservationer

vid *punkten 1* (Stöd till idrotten: Organisationsstöd m. m.)

1. beträffande *anslagsbeloppet* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Tyra Johansson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Lena Öhrsvik (s) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Utskottet är" och slutar med "föreslagna medelsanvisningen" bort ha följande lydelse:

Utskottet har vid sin behandling av regeringens förslag till stöd till idrotten för nästa budgetår funnit att den reella ökningen är väsentligt mindre än under de senaste åren. Ökningen är enligt utskottets uppfattning så begränsad att den inte ger täckning för idrottsrörelsens ökade kostnader. Detta innebär att målen för samhällets idrottspolitik på sikt urholkas. Trots den ansträngda ekonomiska situationen finner utskottet det angeläget att samhället fortsätter att bygga ut stödet till idrotten, bl. a. med hänsyn till den satsning på ungdomen samt bredd- och motionsidrotten som sker inom idrottsrörelsen. Det är angeläget med ett ökat stöd för att möjliggöra den planerade satsningen på kvinnoidrotten. Det vore enligt utskottets mening ytterst beklagligt om dessa planer inte till fullo kunde realiseras.

Utskottet vill framhålla vikten av att idrotten får ett så stort ekonomiskt stöd från samhället att inte de starka kommersiella krafterna breder ut sig ytterligare. Detta måste enligt utskottets mening motverkas.

Dessa frågor har behandlats i motionerna 1977/78:1402 och 1977/78:1517. Mot bakgrund av nu anförda synpunkter finner utskottet det nödvändigt att riksdagen höjer det i budgetpropositionen föreslagna anslagsbeloppet. Anslagshöjningen innebär att idrottsverksamheten ytterligare kan utvecklas och fördjupas.

Utskottet tillstyrker det i motionerna 1977/78:1402, yrkande 1, och 1977/78:1517, yrkande 1, framförda förslaget om en höjning av förevarande reservationsanslag med 5 000 000 kr. till 118 850 000 kr. Vid bifall till detta förslag av utskottet blir motionerna 1977/78:1137, yrkande 1, och 1977/78:1390, yrkande 1, delvis tillgodosedda.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av propositionen 1977/78:100 och motionerna 1977/78:1137, yrkande 1, och 1977/78:1390, yrkande 1, såvitt nu är i fråga, samt med bifall till motionerna 1977/78:1402, yrkande 1, och 1977/78:1517, yrkande 1, till *Stöd till idrotten: Organisationsstöd m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 118 850 000 kr.,

vid *punkten 2* (Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m.)

2. beträffande *anslagsbeloppet* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Tyra Johansson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Lena Öhrsvik (s) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Av samma" och slutar med "1977/78:1517" bort ha följande lydelse:

Av samma skäl som utskottet anfört beträffande nyssnämnda yrkanden i fråga om organisationsstödet anser utskottet att även anläggningsstödet bör höjas. Utskottet vill särskilt framhålla vikten av att stödet till föreningsdrivna anläggningar samt till vård och förvaltning av våra fjälleder kan ökas.

Utskottet tillstyrker sålunda det i motionerna 1977/78:1402, yrkande 2, och 1977/78:1517, yrkande 2, framförda förslaget om en höjning av förevarande reservationsanslag med 3 000 000 kr. till 38 400 000 kr. Vid bifall till detta förslag av utskottet blir motionen 1977/78:1137, yrkande 2, delvis tillgodosedd.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av propositionen 1977/78:100 och motionen 1977/78:1137, yrkande 2, samt med bifall till motionerna 1977/78:1402, yrkande 2, och 1977/78:1517, yrkande 2, till *Stöd till idrotten: Anläggningsstöd m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 38 400 000 kr.

Särskilt yttrande

vid *punkten 3* (Motioner angående amatörboxningen) av Karl-Eric Norrby (c) och Kerstin Göthberg (c):

Riksidrottsstyrelsen beslöt den 23 januari 1976 godkänna Boxningsförbundets hemställan om sänkning av åldersgränsen till 15 år. Riksidrottsförbundet anmälde den 6 december 1977 detta beslut för regeringen och hemställde att regeringen måtte förklara sig införstådd med att 15 år skall utgöra åldersgräns för tävlingsboxning.

Som skäl för sitt beslut anförde Riksidrottsförbundet bl. a. att 17-årsgränsen är ett handikapp för boxarna och att förbundet funnit att reglerna för 15- och 16-åringarnas deltagande i tävlingsboxning ger dem avsett säkerhetsskydd. Därtill kommer att det i övriga nordiska länder skett en sänkning av åldersgränsen. De överläggningar som ägt rum mellan ländernas idrottsorganisationer har alltså inte resulterat i någon enhetlig åldersgräns.

Vi vill framhålla att departementschefen vid sitt ställningstagande till 15-årsgränsen alltså haft att utgå från att det inte varit möjligt att uppnå enighet mellan de nordiska länderna om tillämpning av 17-årsgränsen, att det för de svenska boxarna innebär ett klart handikapp i internordiska tävlingar om man i vårt land har en väsentligt högre åldersgräns än i övriga nordiska länder

och att de regler som tillämpas för 15–16-åringarnas boxning anses ge dem avsett skydd. Departementschefen har också förutsatt att hänsyn skall tas till aktuella medicinska erfarenheter om verkningarna av boxning.

Vi vill tillägga att den av utskottet begärda undersökningen bör vara av intresse också för de berörda idrottsorganisationerna och att resultatet av undersökningen inom en nära framtid bör bidra till ett allsidigare beslutsunderlag än det som nu föreligger.

GOTAB 57697 Stockholm 1978